

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма за основно образование за возрасни

ОПШТЕСТВО

за I образовен период

(I, II и III одделение)

Скопје, 2025 година

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставен предмет	Општество
Вид/категорија на наставен предмет	задолжителен
Одделение	I (прво), II (второ) и III (трето)
Теми	<ul style="list-style-type: none"> • Во училиште • Во домот • Местото во кое живеам • Учам, учествувам, успевам • Се грижам за себе и моето опкружување • Ја сакам мојата држава
Број на часови	1 час неделно / 36 часа годишно
Опрема и средства	<ul style="list-style-type: none"> • Видеоснимки и/или фотографии од роденденски прослави. • Видеоснимки од природни појави (поплави, земјотрес, пожар), од прослави – државни и семејни, фотографии, илустрации, списанија, весници, книги, учебник и сл. за поддршка на содржините/активностите поврзани со темите. • Аудиозвуци од грмотевици, земјотрес, дување на ветар и други елементарни непогоди, звуци од традиционална музика, химната на Република Северна Македонија, новогодишни, божиќни, велигденски песни, празнични песни од другите етнички заедници и сл. • Работни материјали (пластелин, различни боички, хартија во боја, украси, природни и вештачки материјали – конци, жица, кеси, ткаенина, балони, листови, цвеќиња, плодови, гранчиња, памук, лепак, ножици, зрна, пластични чаши и шишиња и сл.). • Временска лента на настани, постапки, прослави... • Плакати и нагледни средства за правилата за однесување, членовите на семејството – семејно стебло, празниците, домот, одделенската заедница, паралелката,

	<ul style="list-style-type: none"> • насилното и ненасилното однесување, ракувањето со апарати, традиционалната облека и храна, природните убавини на местото на живеење и околината – планини, реки, езера и сл. • Сложувалки, логички плочки, реквизити: семафор, знакот стоп, стетоскоп и сл., предмети од околината, апарати за домаќинство, традиционална облека, работни униформи, сообраќајни знаци, крстосница, превозни средства... • Украсни материјали (на пример, балони со различни облици, бои и големини). • Фотографии/илустрации за месеците во годината. • Временска лента на настани за една недела и временска лента за тоа што правиме наутро, преку ден, навечер и преку ноќ. • Сложувалки или илустрации со ликови на човечки лица со различни емоции. • Илустрации за поддршка на содржините/активностите поврзани за дом и семејство/заедница. • Аудио- или видеоматеријал со снимени звукови (сирени) од полициско, амбулантно или возило од пожарна. • Компјутер, проектор, интернет конекција; • Фотографии, илустрации, списанија, весници, книги, учебник и сл. за поддршка на содржините/активностите поврзани со темите; • Географска карта на РСМ;
Норматив на наставен кадар	<p>Воспитно-образовната работа до трето одделение може да ја изведува лице кое завршило:</p> <ul style="list-style-type: none"> • професор по одделенска настава, VII/1 или VI/1 (според МРК) и 240 ЕКТС • дипломиран педагог, VII/1 или VI/1 (според МРК) и 240 ЕКТС

ПОВРЗАНОСТ СО НАЦИОНАЛНИТЕ СТАНДАРДИ

Резултатите од учење наведени во наставната програма водат кон стекнување на следните компетенции опфатени со подрачјето **Општество и демократска култура** од Националните стандарди:

	<i>Ученикот/ученицката знае и/или умее:</i>
VI-A.2	да го анализира сопственото однесување со цел да се подобри, поставувајќи си реални и остварливи цели за активно делување во заедницата,

VI-A.3	да ги формулира и аргументира своите гледишта, да ги сослушува и анализира туѓите гледишта и со почитување да се однесува кон нив, дури и тогаш кога не се согласува,
VI-A.5	да ги разбира разликите помеѓу луѓето по било која основа (родова и етничкаприпадност, возраст, способности, социјален статус, итн.),
VI-A.6	да препознава присуство на стереотипии предрасуди кај себе и другите и да се спротивставува на дискриминација
VI-A.7	да препознава манифестација на вербално и физичко насилство во сопственото опкружување, да ги согледува последиците од насилството и да се спротиставува на него,
VI-A.10	да се заштити себе си и другите во кризни ситуации и при елементарни непогоди,
VI-A.11	да ги применува правилата и прописите за безбедно учество во сообраќајот,
VI-A.13	да го анализира концептот на човекови права и правата на децата, да идентификува случаи на повреда на правата и да презема активности за нивно неселективно почитување
VI-A.17	да го анализира влијанието на пишаните, електронските и социјалните медиуми врз јавното мислење и да избира веродостојни извори на информации врз кои ќе ги базира сопствените ставови.
VI-A.22	да ги идентификува и почитува сите национални симболи на државата Република Северна Македонија и да манифестира чувство на припадност кон државата.
<i>Ученикот/ученичката разбира и прифаќа дека:</i>	
VI-Б. 1	не смее да прави дискриминација врз основа на разликите меѓу луѓето (родова и етничкаприпадност, возраст, способности, социјален статус, итн.),
VI-Б. 2	сите луѓе, вклучувајќи ги и децата, имаат право да ги изразуваат своите мислења и ставови и да учествуваат во донесувањето одлуки кои се поврзани со нивните потреби и интереси
VI-Б. 8	секој граѓанин е должен да ги почитува законите и правилата и прописите што го регулираат однесувањето на луѓето и функционирањето на институциите,
VI-Б. 13	националниот идентитет, кој произлегува од припадноста на државата Република Северна Македонија, е битна компонента на идентитетот на сите граѓани на државата.

Наставната програма вклучува и релевантни компетенции од следните подрачја на Националните стандарди:

Дигитална писменост, Личен и социјален развој, Техника, технологија и претприемништво и Уметничко изразување и култура.

<i>Ученикот/ученичката знае и умее:</i>	
IV-A.2	да процени кога и на кој начин за решавање на некоја задача/проблем е потребно и ефективно користење на ИКТ
IV-A.5	да определи какви информации му/и се потребни, да најде, избере и преземе дигитални податоци, информации и содржини
IV-A.7	да одбере и користи соодветни ИКТ алатки за комуникација, безбедно да сподели информации, да контактира и да соработува со други на онлајн проекти, во социјални активности или за лични потреби,

IV-A.8	на безбеден и одговорен начин да ги користи дигиталните содржини, образовните и социјални мрежи, и дигитални облаци,
V-A.3	да ги идентификува различните компоненти на сопствениот идентитет кој се гради врз основа на припадноста на различни социјални (на пр., родов, етнички и национален идентитет) и на различните улоги кои ги има во животот (на пр, ученик, син/ќерка),
V-A.4	да прави процена на сопствените способности и постигања (вклучувајќи ги силните и слабите страни) и врз основа на тоа да ги определува приоритетите што ќе му/и овозможат развој и напредување,
V-A.5	да ги препознава емоциите кај себе си и кај другите, да ги согледа последиците од сопствените емоционални реакции во различни ситуации и да користи соодветни стратегии за справување со емоциите,
V-A.6	да си постави цели за учење и сопствен развој и да работи на надминување на предизвиците што се јавуваат на патот кон нивно остварување
V-A.7	да ги користи сопствените искуства за да си го олесни учењето и да го прилагоди сопственото однесување во иднина
V-A.8	да го организира сопственото време на начин кој ќе му/и овозможи ефикасно и ефективно да ги оствари поставените цели и да ги задоволи сопствените потреби
V-A.9	да ги предвиди последиците од своите постапки и од постапките на другите по себе си и по другите
V-A.10	да применува етички начела при вреднување на правилното и погрешниот во сопствените и туѓите постапки и да манифестира диблесни карактерни особини (како чесност, правичност, почитување, трпеливост, грижа, пристојност, благодарност, решителност, одважност и самодисциплина),
V-A.12	успешно да се справува со социјални притисоци,
V-A.13	да комуницира со другите и да се презентира себеси соодветно на ситуацијата
V-A.14	да слуша активно и соодветно да реагира, покажувајќи емпатија и разбирање за другите и да ги искажува сопствените загрижи и потреби на конструктивен начин
V-A.15	да соработува со други во остварување на заеднички цели, споделувајќи ги сопствените гледишта и потреби со другите и земајќи ги предвид гледиштата и потребите на другите
V-A.16	да ги препознава проблемите во релациите со другите и да приоѓа конструктивно во разрешување на конфликтите, почитувајќи ги правата, потребите и интересите на сите вклучени страни,
V-A.17	да бара повратна информација и поддршка за себе, но и да дава конструктивна повратна информација и поддршка во корист на другите
V-A.19	да дава предлози, да разгледува различни можности и да ги предвидува последиците со цел да изведува заклучоци и донесува рационални одлуки,
V-A.21	да го анализира, проценува и подобрува сопственото учење.
VII-A.9	активно да учествува во тимска работа според претходно усвоени правила и со доследно почитување на улогата и придонесот на сите членови на тимот,

VIII-A.3	да ги изразува сопствените идеи, искуства и емоции користејќи уметнички или други форми на креативно изразување (индивидуални или колективни),
VIII-A.7	да препознава и објаснува како културните обележја се менуваат со текот на времето и во различни контексти.
<i>Ученикот/ученицката разбира и прифаќа дека:</i>	
IV-Б.1	дигиталната писменост е неопходна за секојдневното живеење - гоолеснуваучењето, животот и работата, придонесува за проширување на комуникацијата, за креативност и иновативност, нуди различни можности за забава, I
IV-Б.3	потенцијалите на ИКТ ќе се зголемуваат и треба да се следат и користат, но и дека треба да се има критичен однос кон веродостојноста, доверливоста и влијанието на податоците и информациите што се достапни преку дигиталните уреди,
V-Б.1	грижата за сопственото тело и редовното практикување физички активности е важен услов за обезбедување физичко и ментално здравје,
V-Б.2	осознавањето на сопствениот идентитет придонесува за јакнење на самовербата и за развојот на личноста,
V-Б.3	сопствените постигања и добросостојба во најголема мера зависат од трудот што самиот/самата го вложува и од резултатите што самиот/самата ги постигнува,
V-Б.4	секоја постапка што ја презема има последици по него/неа и/или по неговата/нејзината околина
V-Б.5	од начинот на кој пристапува на решавањето на проблемите и разрешувањето на конфликтите зависи дали проблемите ќе бидат решени, односно дали конфликтите ќе бидат разрешени,
V-Б.7	иницијативноста, упорноста, истрајноста и одговорноста се важни за спроведување на задачите, остарување на целите и надминување на предизвиците во секојдневните ситуации
V-Б.8	интеракцијата со другите е двонасочна – како што има право од другите да бара да му биде овозможено задоволување на сопствените интереси и потреби, така има и одговорност да им даде простор на другите да ги задоволат сопствените интереси и потреби
V-Б.9	барањето повратна информација и прифаќањето конструктивна критика води кон личен напредок на индивидуален и социјален план
V-Б.10	учењето е континуиран процес кој не завршува во училиште и не се ограничува на формалното образование.
VII-Б.4	работната етика, културната чувствителност и односот кон другите се значајни за креирање и одржување позитивна работна клима.
VII-Б.5	ресурсите не се неограничени и дека е потребно одговорно да се користат.

РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕ

Тема: **ВО УЧИЛИШТЕ**

Вкупно часови: **3**

Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:

1. ги наведува, опишува и разликува посакуваните особини на учениците;
2. ги наведува, опишува и разликува постапките на посакувано и непосакувано однесување на учениците.

Ученикот/ученичката ќе:

3. развива свест за почитување на различности врз основа на пол, јазик и можности.

Содржини (и поими):

- Посакувани особини на учениците (трудољубивост, истрајност, љубопитност, одговорност, чесност, соработливост)
- Однесување во училиште (ненасилна комуникација, почитување на разлики, агресивно однесување, насилство, навредување, исмевање)

Стандарди за оценување:

- Наведува кои особини се битни за постигнување успех во училиште (трудољубивост, истрајност, љубопитност, одговорност).
- Наведува кои особини се битни за соработка со соучениците (одговорност, чесност, соработливост).
- Објаснува зошто соработката со соучениците е битна за постигнување успех во училиште.
- Прави разлика меѓу постапки кои се карактеристични за насилна и за ненасилна комуникација.
- Прави разлика меѓу постапки кои се карактеристични за агресивно и за неагресивно однесување.
- Наведува примери за насилна и ненасилна комуникација во училиште.
- Наведува примери за агресивно и неагресивно однесување во училиште.
- Прави разлика меѓу постапки преку кои се покажува почитување и непочитување на туѓо мислење во училиште.
- Препознава ситуации во кои се покажува почитување и непочитување на лица кои зборуваат на јазик различен од сопствениот.

	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава ситуации во кои се покажува почитување и непочитување на ученици кои имаат потреба од помош и поддршка (на пример: деца во количка, со оштетен вид/слух, со недоволно познавање на јазикот). • Наведува примери за почитување и непочитување на разликите во различни контексти.
<p>Тема: ВО ДОМОТ Вкупно часови: 4</p>	
<p>Резултати од учење:</p> <p>Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. се идентификува себеси како член на семејство/заедница; 2. ја објаснува улогата и одговорностите на членовите во семејството/заедницата; 3. разликува слободно време од време посветено на обврските во домот и училиштето. 4. ги препознава и именува сите членови на поширокото семејство и да ги разбира роднинските врски меѓу нив; 5. ги наведува и опишува семејните празници и начинот на нивно прославување; 6. ги препознава и разликува просториите во домот според намената и основните елементи/апарати во нив; 7. објаснува како треба да се заштити од земјотрес, поплава, пожар и сл. <p>Ученикот/ученичката ќе развива свесност за:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. меѓусебно почитување на членовите на домот/семејството; 9. безбедно ракување со апаратите во домаќинството; 10. соодветно постапување при елементарни непогоди. 	
<p>Содржини (и поими):</p>	<p>Стандарди за оценување:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Улоги и одговорности во домот (грижа, возрасни, задолжение, почит, одговорност, хигиена). 	<ul style="list-style-type: none"> • Ги наведува и објаснува постапките за одржување на личната хигиена со одговорно користење на водата. • Идентификува каде се фрла отпадот од домаќинството • Ја објаснува својата улога и улогата на членовите на семејството во одржување на хигиената во домот. • Објаснува дека и машките и женските членови на семејството се еднакво одговорни за грижата во домот (за одржување на хигиената, за готвењето и сл.). • Разликува постапки кои придонесуваат за меѓусебно почитување на членовите на семејството/заедницата и заедничкото живеење од постапки кои го нарушуваат тоа.

<ul style="list-style-type: none"> Пошироко семејство и семејни прослави (пошироко семејство, семеен празник/прослава: свадба, именден, слава; роднини: баба/дедо, тетка/тетин, вујко/вујна, стрико/стрина, братучеди) 	<ul style="list-style-type: none"> Ги наведува членовите на поширокото семејство и ги објаснува роднинските врски меѓу нив. Го наведува поводот за прослава на семејните празници: свадба, слава, именден, роденден. Опишува како се прославуваат семејните празници. Прави разлика меѓу секојдневното и празничното облекување. Прави разлика меѓу секојдневната и празничната трпеза и начинот на однесување за време на јадење.
<ul style="list-style-type: none"> Простории, мебел и апарати во домот (кујна, дневна соба, спална соба, трпезарија, детска соба, ходник, тоалет, подрум/визба, гаража, шпорет, фрижидер, телевизор, правосмукалка) 	<ul style="list-style-type: none"> Објаснува како безбедно се ракува со основните апарати во домаќинството.
<p>Тема: МЕСТОТО ВО КОЕ ЖИВЕАМ Вкупно часови: 7</p>	
<p>Резултати од учење: Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:</p> <ol style="list-style-type: none"> го именува и опишува местото (град/село) во кое живее, ја именува својата држава и го препознава државното знаме; опишува зошто служат продавниците/маркетите, пазарот, амбулантата/болницата/брзата помош, аптеката, полицијата, пожарната, ги наведува професиите поврзани со нив; ги почитува основните сообраќајни правила за безбедно движење во сообраќајот. ги применува правилата за движење на пешаците и велосипедистите во симулирани ситуации и да ги наведува правилата за однесување во автобус. прави разлика меѓу село и град во поглед на големината и бројот на жители, објектите, стопанските дејности, начинот на живеење и сообраќајот; <p>Уеникот/ученичката ќе:</p> <ol style="list-style-type: none"> развија свест за припадност кон својата држава. го цени живеењето во селска средина; развија сообраќајна култура. 	
<p>Содржини (и поими):</p>	<p>Стандарди за оценување:</p>
<ul style="list-style-type: none"> Мојот град/село и мојата држава 	<ul style="list-style-type: none"> Го именува и опишува местото во кое живее (град/село), ја именува државата и го препознава нејзиното знаме.

<p>(село, град, држава, знаме, продавница/маркет, пазар, амбуланта/болница, аптека, продавач, лекар, медицинска сестра, аптекар).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ги набројува најважните локации во местото на живеење и објаснува зошто служат (продавница/маркет, пазар, амбуланта/болница, аптека и други). • Идентификува професии на луѓето кои работат во нив (продавач, лекар, медицинска сестра, аптекар).
<ul style="list-style-type: none"> • Безбедно се движам и учествувам во сообраќајот (улица, возило, пешак, пешачки премин, тротоар, семафор). • Сообраќајот во населено место (крстосница, велосипедска патека, булевар, автобус, сообраќајни знаци и ознаки) 	<ul style="list-style-type: none"> • Се ориентира во просторот: лево-десно и напред-назад. • Прави разлика меѓу улица, пешачки премин, тротоар, крстосница, велосипедска патека. • Препознава основни сообраќајни знаци и семафор. • Опишува и споредува безбедно од небезбедно движење во сообраќајот (како пешак, велосипедист и патник во возило и сл.). • ги предвидува последиците од непочитувањето на правилата за безбедност во сообраќајот. • Наведува примери за безбедно и небезбедно движење во сообраќајот како пешак и велосипедист. • Ги наведува правилата за однесување на патниците во автобус. • Наведува разлика меѓу улиците и сообраќајот во град и село.
<ul style="list-style-type: none"> • Брза помош, пожарна и полиција (болница/амбуланта, брза помош/амбулантно возило, полицаец, полициско возило, пожарна, пожарникар...). 	<ul style="list-style-type: none"> • Ги наведува телефонските броеви на брзата помош, полицијата и пожарната. • Ги објаснува улогите на брзата помош, пожарната и полицијата и ги поврзува со конкретни ситуации.
<ul style="list-style-type: none"> • Населено место (населено место, село, град, болница, полициска станица, противпожарна служба, трговски центар, банка, театар, музеј) 	<ul style="list-style-type: none"> • Идентификува град и село од фотографии. • Прави разлика меѓу село и град според големината и бројот на жители. • Ги препознава и опишува куќите во селата со дворот и придружните објекти. • Ги препознава и опишува куќите и зградите во градовите. • Ги препознава и наведува објектите и институциите карактеристични за градовите (болница, полициска станица, противпожарна служба, трговски центар, банка, театар, музеј).
<ul style="list-style-type: none"> • Животот во село и животот во град (земјоделие, нива, сточарство, фарма, индустрија, фабрика, трговија, продавница, трговски центар) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ги наведува и опишува основните стопански дејности карактеристични за селата (земјоделие и сточарство).

	<ul style="list-style-type: none"> • Ги наведува и опишува основните стопански дејности по кои градовите се разликуваат од селата (индустрија и трговија). • Ги наведува предностите на живеење во село (чист воздух, домашна храна, близина до природата, близина до домашни животни, слободен простор за играње). • Ги наведува предностите на живеење во град (близина на болница, ресторани на располагање, разновидни продавници, посебни игралишта за деца, живеење во зграда).
<p>Тема: УЧАМ, УЧЕСТВУВАМ, УСПЕВАМ Вкупно часови: 4</p>	
<p>Резултати од учење: Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. објасни како државата обезбедува почитување на правото на образование, кои се придобивките од образованието и како се стекнува професија преку образованието; 2. објасни како треба да се учи за да се постигне успех во учењето; 3. ги предвидува последиците од своите постапки и да ги признава грешките во однесувањето кон другите; 4. опише како се решаваат проблеми во група и како се донесуваат групни одлуки. <p>Ученикот/ученичката ќе развива свест:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. за потребата од доживотно учење; 6. дека успехот и неуспехот во учењето зависат од сопствените залагања. 	
<p>Содржини (и поими):</p>	<p>Стандарди за оценување:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Имам право на образование (образование, училиште, наставник, учебник, основно, средно и високо образование, основно училиште, средно училиште, факултет, студент, професија) 	<ul style="list-style-type: none"> • Го идентификува образованието како право и објаснува (преку пример) како државата обезбедува негово почитување. • Објаснува (преку примери) најмалку две придобивки од образованието. • Прави разлика меѓу основно, средно и високо образование според намената и возраста на учениците/студентите. • Објаснува (со пример) како образованието подготвува за одредена професија.
<ul style="list-style-type: none"> • Признавам грешки во однесувањето кон другите (однесување, постапка, последица, намерна и ненамерна грешка) 	<ul style="list-style-type: none"> • Дава пример на однесување кое има негативни последици врз другите. • Прави разлика меѓу намерна и ненамерна грешка во постапките кон другите.

	<ul style="list-style-type: none"> • Објаснува (преку примери) како незнаењето и невниманието може да доведат до ненамерни грешки во постапките кон другите. • Објаснува зошто грешките во однесувањето кон другите треба да се признаат наместо да се игнорираат или негираат.
Тема: <i>СЕ ГРИЖАМ ЗА СЕБЕ И МОЕТО ОПКРУЖУВАЊЕ</i> Вкупно часови: 4	
Резултати од учење: Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да: <ol style="list-style-type: none"> 1. именува опасни предмети, појави, животни, растенија и ситуации со непознати лица и објаснува како да се заштити од нив, 2. опишува начини на грижа за домашните миленичиња и растенијата во околината и прави разлика меѓу соодветно и несоодветно постапување со бездомните животни. 3. ги наведува видовите превозни средства и правилата за безбедно однесување на патниците во превозните средства и Ученикот/ученичката ќе развива: <ol style="list-style-type: none"> 4. чувства за љубов, грижа и одговорност кон животните и растенијата и 5. свест за неопходноста од безбедно однесување. 	
Содржини (и поими): <ul style="list-style-type: none"> • Како да ги препознавам опасностите во опкружувањето и да се заштитам од нив (ризик, безбедност, заштита, опасни предмети, опасност од инсекти и други животни, опасност од растенија, опасност од непознати лица, хемикалии, струен удар, удар од гром, труење, грабнување, злоупотребување) 	Стандарди за оценување: <ul style="list-style-type: none"> • Наведува потенцијално опасни предмети и појави во домот и во опкружувањето (струја, оган, хемикалии, лекови, оружје) и опишува ризични ситуации поврзани со нив. • Објаснува (преку пример) на кој начин се избегнува ризикот од опасните предмети и појави. • Наведува потенцијално опасни растенија (боцки, коприви, бобинки, печурки) и животни (инсекти, пајаци, змии) и опишува ризични ситуации поврзани со нив. • Објаснува (преку пример) на кој начин се избегнува ризикот од опасните растенија и животни. • Наведува потенцијално опасни ситуации со непознати лица и опишува ризични ситуации поврзани со нив. • Објаснува (преку пример) на кој начин се избегнуваат опасните ситуации со непознати лица.
<ul style="list-style-type: none"> • Како да се грижам за животните и растенијата 	<ul style="list-style-type: none"> • Ја опишува и споредува грижата што им е потребна на различни видови домашни миленици (маче, куче, папагал, аквариумски риби).

<p>(домашни миленичиња, бездомни животни, трева, цвеќиња, дрвја):</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Дава примери за соодветно и несоодветно однесување кон бездомните животни. • Дава примери за соодветно и несоодветно однесување кон растенијата во околината.
<ul style="list-style-type: none"> • Како да придонесам за мојата безбедност и безбедноста на другите во сообраќајот (копнен, воздушен и воден сообраќај, превозно средство, автомобил, авион, воз, автобус, чамец, брод, правила на однесување во превозно средство) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ги групира превозните средства според видот на сообраќајот (копнен, воздушен и воден). • Ги наведува правилата за безбедно однесување на патниците во автомобил, во авион, во воз и во чамец. • Ги предвидува последиците од непочитувањето на правилата на безбедно однесување на патниците во превозните средства.
<p>Тема: ЈА САКАМ МОЈАТА ДРЖАВА Вкупно часови: 14</p>	
<p>Резултати од учење: Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ги наведува и опишува природните езера, најголемите планини, подолгите реки, националните паркови и другите природни убавини на нашата земја и ги именува најпознатите езера, планини и реки; природните убавини; 2. ги именува јазиците на кои се учи во основното образование и покажува познавање на некои фрази од различните јазици; 3. наведува и објаснува како нашата држава е поврзано со светот преку сообраќај и интернет. <p>Ученикот/ученичката ќе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. практикува почитување на различности врз основа на јазик/етничка припадност и 5. развива чувство на припадност кон државата и негува патриотски чувства. 	
<p>Содржини (и поими):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Убавините на мојата земја (Охридско, Преспанско и Дојранско езеро, Кораб, Шар Планина, Баба, Вардар, национален парк, Маврово, Галичица, Пелистер, Шар планина, туристичка дестинација, скијачки центар, Шапка, Маврово, Крушево, Охрид, Струга, Преспа, Дојран, водопад) 	<p>Стандарди за оценување:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ги наведува трите најголеми природни езера во РСМ според големината и ги ги покажува на географската карта на РСМ. • Ги наведува трите највисоки планини во РСМ според висината и ги покажува на географската карта на РСМ. • Го опишува текот на реката Вардар преку изворот и градовите низ кои тече и го покажува на географската карта на РСМ. • Ги наведува националните паркови во РСМ, ги покажува на карта и објаснува зошто се прогласени за национални паркови.

	<ul style="list-style-type: none"> • Наведува и опишува најмалку две туристички дестинации во РСМ од различна природа. • Наведува најмалку две други природни убавини во РСМ и објаснува зошто се сметаат за природни убавини.
<ul style="list-style-type: none"> • Во мојата држава се учи на различни јазици (македонски јазик, албански јазик, турски јазик, српски јазик, босански јазик) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ги наведува јазиците на наставата во основното образование. • Се поздравува и се претставува на друг наставен јазик, различен од јазикот на кој учи во училиште.
<ul style="list-style-type: none"> • Што можам да направам за мојата земја 	<ul style="list-style-type: none"> • Ги наведува следните начини на кои учениците може да придонесат за земјата: да ја чувам природата, да стекнам образование, да ги почитувам различните од мене и да помагам кога е потребно • Објаснува (преку примери) како треба да ја чуваме природата (да не ја загадуваме природата и да ги штедиме ресурсите) • Објаснува (преку примери) како стекнувањето образование придонесува за развој на земјата • Објаснува (преку примери) како можеме да ги почитуваме другите што се различни од нас (оние што зборуваат на различен јазик, што мислат поинаку или не можат да прават нешто што можат другите). • Објаснува (преку примери) како можеме да им помогнеме на оние на кои им треба помош
<ul style="list-style-type: none"> • Мојата држава е поврзана со светот (аеродром, пристаниште, железничка станица, автобуска станица, граничен премин, пасош, интернет, телефон, таблет, компјутер) 	<ul style="list-style-type: none"> • Наведува на кои сè начини може да се патува од нашата држава во другите држави во светот. • Опишува како се поминува граница кога се патува со различни превозни средства. • Објаснува како се поврзуваат луѓето од различни земји преку интернет.

Почеток на имплементација на наставната програма	2025/2026 година	
Институција/носител на програмата	Биро за развој на образованието	
Согласно член 15, став 10 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/19, 229/20,3/25 и74/25) и член 17, став 2 од Законот за образование на возрасните („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.3/25), министерот за образование и наука ја донесе наставната програма по предметот <i>Општество</i> за основно образование на возрасните за I, II и III одделение.	бр. 12-12059/4 17.9.2025 година	Министер за образование и наука Проф. Д-р. Весна Јаневска, с.р. _____